

Štahoštu nodala.

Peeliktums pee „Latw. Aw.“ № 49., 1900. g.

Brihwu žetu!

Tulkojums.

(Turpinājums.)

— Waj tad tew war buht kas preti? Dernburgs djedri jautaja. — Bija laiks, kad tawai eerunai buhtu bijis swars, kad tew bija atwehrtis zeksch us Maijas roku un firidi. Bet tu usupureji sawahm „pahrllezibahm“ mihlestibu un wisu zitu.

— Es nekad neefmu mihlestis Maiju, Runeks stingri atteiza. — Es arween redseju winā behrnibas gadu draudseni, Gricha mahsu, un nekad neefmu sajutis pret winu zitadas juhtas, kā brahla mihlestibu un draudstibu.

— Tad es ari ņchai finā efmu maldijees, Dernburgs lehni ņazija. — Bet kahda tad tewim daka gar manas meitas laulibu?

— Es negribu, ka Maija kristu par upuri — blehdim.

— Egbert, waj tu esi pee prahta? Tu nesini pats, ko runā. Tahda apwainošana ...

— Man ir peerahdijumi. Agral man nebija winu, un ari nestnaju barona nodomu — ņakert ņawās rokās Odenšbergu zaur laulibu ar Maiju. Jums wajaga isflausitees mani.

Dernburgs nobahla, bet wehl nepadewahs.

— Un es zeeti pagehreschu no tewis ņhos peerahdijumus! ... winsch bahrgi ņazija. — Runā ... Es klausos! ...

— Baronu Wildenrodu daudstina ņhe par bagatu wihru, Egberts eefahla druhmā balņi. — pateefbā winam naw taisni nefa. Preefch dimpadņmit gadeem winsch bija peespeests atstahst diplomatisko gaitu, tapehž ka iszehluschahs juhtas tehwa darischanās padarija winu nabagu. Wezais barons padarija ņew galu, bet gimene, pateizotees ņawam ņenejam wahrdam, dabuja pabalstu no augņheenes. Muischas tika nopirktas no krona, parahdu prafitaji apmeerinati, un atraitnei tika noteikta masa pensija. Dehls atstahja dsimteni un aiszeleja us ņweņchahm semehm.

Dernburgs klausijahs, druhmi ņawilzis usazis. Runeks runaja tahlat:

— Es redseju Ofkaru fon Wildenrodu pirmo reisi preefch trim gadeem Berlinē, bagatahs atraitnes Sarewņkas namā, kuras dehlam es dewu ņhmeschanas ņundas. Us winas wehleschanos es fastahdiju winai nama plahnu, kuresch winai loti patika un ais pateizibas wina usaizinaja mani us weenu no ņawahm wafara ņapulzehm. Atteiktees es netureju par patihkamu, bet, juhdamees pawisam ņweņchs man nepastihstamā ņabeedribā, es eegahju kahdā no pafefahm istabahm, kur nama ņaimneezes brahlis, kopā

ar dascheem ziteem pasihstameem, ņpehleja ņahrtis. ņhe atrabahs ari barons Wildenrods, kuresch, kā es dabuju ņinat no ņarunahm, bija nesin eeradees Berlinē un nodomaja pawadit tur wisu seemu. Pa ņpehleschanas laiku winam eewehrojami laimejahs, turpretim ziti paspehleja. Sarewņki kundses brahlis, buhdams kaisligs ņpehlmanis, lifa arween leelakas naudas summas un arween wairaf paspehleja, bet Wildenrods bija jau eewinnejis weselu masu bagatibu. Man ņhis ņlats nebija patihkams, un es patlaban gribeju jau iseet no istabas, kad peepeschi weens no ņpehletaseem, jau pusmuhņcha zilweks, grahņs Almerks, ņakehra baronu pee rolas un no duņmahm trihžoschā balņi nosauza winu par blehbi.

— Waj tu pats biji pee tam klahst?

— Pats, personigi. Es biju par leezeneefu ari tam, kas nahza tahlat. Wiņi uslehza no krehņleem, eefahkaks trofņnis, kuresch peewilka istabā zituz weefus un Sarewņki kundsi. Wina ņahla luhgt klahtesoschos nenodot leetu aiflahtibai, lai nedaritu winas namam negodu. Wildenrods, kā apwainotais, draudeja isaizinat grahņu us diwkauju, bet pateefbā darija to tikai tadehž, ka tas bija weenigais lihdsleklis tikt drihsat prom. Grahņs Almerks pasludinaja wehž wina aileeschanas, ka winsch ņen jau blehdi usraudstijis, bet lihdsņchim nebijis gabijuma winu peekert. Winņch pastahweja us tam, ka Wildenrodu, kuresch tika uskems labatā ņabeedribā, wajaga wisadā wihņe no winas isstunt. Bet nama ņaimnezei un winas brahlim isdewahs peerunat leezeneefus neispaust nepatihkamo leetu, ar to noņazijumu, ka no Wildenroda japagehr, lai winsch bej kaweņchanahs brauktu prom. Bet ari tas israhdijahs par newajadsigu: barons ne domat nedomaja ņuhtit pee grahņa ņawus ņekundantus. Dira rihā kluwa ņuams, ka winsch aishrauzis prom tai paschā nakti.

— Tahlatu! Dernburgs isrunaja dohņā balņi.

— Es wairs neredseju Wildenrodu un nesatiku winu lihds tam brihdim, kad winsch eeradahs ņhe kā nahkamais Gricha radeneeks. Es pasinu winu no pirmā azu usmeteena, lai gan winsch, protams, bija mani aismirjis un us manu atgahdinashanu par agrako ņatishchanos atbildeja augstprahtigi.

— Un tu zeeti kluņu? Tu nedariji man to tuhdaņ ņinamu?

— Waj tad juhs buhtu man tizejuschi?

— Nē, bet es buhtu eewahzis ņinas un isņinas pateefibu.

— To paschū es dariju juhju weetā. Es greesos pee ņaweem pasihstameem Berlinē, apjantajos Wildenroda dsimtenē un Mizzā, kur Grichs ar winu eepasinahs. Man, kā ņweņcham, bija ehrtaki isņinat

pateefibu, nekà jums. Es gribeju jums eepreefsch pafinot, eekams wehl biju fadabujis wajadfigahs finas, bet bijos, fa juhs pahraufcet faites, kuras bij til dahrgas Erihim. Winsch pats man teiza, fa pafandet Beziliju nofihmetu preefsch wina mirt. Es redseju, fa winsch nepahrspihle, un neeedroschinajos nemt uf fewis atbildibu.

— Beziliju? Dernburgs atfahrtoja, un jaunas domas azim redsot eeschahwahs winam galwà. — Bet kahda bija winas loma? Waj winai bija kaut kas finams?

— It nekàs. Wina dshwoja, nekà nesinadama, ar Wildenrodu, kuru pate tureja par bagatu. Tikai sche Odensbergà wina dabuja finat no manis, fa winas brahla pagahne ir kaut kas grehts, kahds traipelkis. Man truhka duhschas fazit winai pateefibu, bet no tam, fa wina fanehma manns wahrduz, bija redsams, fa wina nepelna ne mafato pahremumu.

Dernburgs dshki nopuhtahs. Winsch azim redsot bijahs, fa traipelkis aishems ari wina wedeklu.

— Slawets lai ir Deews! winam ispruta.

Egberts iswilka kabatas grahmatur un isnehma no tahs daschus papihrens.

— Schi ir Almerfa wehstule, kuresch apleezina wifa notifuma pateefibu; sche buhs finas par weza barona nahwi, bet schihs ir finas no Nizzas. Erihs bij laikam par dauds apstulbis, jeb waj winu ar nodomu attureja no wifas zitas eepafihshanahs, zitadi winsch buhtu dabujis finat, fa wifa Nizza tura wina nahkamo radeneeku par schaubigu personu. Wif isprata, kapehz winam spehle allasch „laimajahs“, bet peerahdijumu nebija nekahdu, un tas dewa winam eespehju usturet sawu stahwolli fa-beedribà.

Dernburgs nehma papihrens is Runeka rolahm un peegahja pee galda, fur atradahs elektriks swans.

— Wispapreefsch man wajaga isklauffit paschu Wildenrodu, winsch fazija. — Tu tatschu laikam neleegsees atfahrtot wina preefschà sawu apwainojumu?

— Es jau to dariju. Es patlaban atnahzu no wina. Es gribeju wehl reis mehginat nobeigt leetu neatklati, bet tas neishdewahs. Barons finaja, fa es eimu pee jums, winsch nenahza man pakal, lai apgahstu manus wahrduz.

— Wif weenalga, winam jadod man atbildel Dernburgs paspeeda swana pogu. — Zuhdsat pee manis fon Wildenroda kungu! winsch teiza eenahfuscham fulainim.

Gestahjahs ilga klusechana. Bija dshrdama tikai papihru ischabeschana, kuras Dernburgs apluhfoja weenu pehz otra. Wina feja palika arween bahlaka. Egberts klusu zeesdams un nepafustedamees skatijahs uf winu no sawas weetas. Weidsot durwis atfal atwehrahs, un uf fleegschna parahdi-

jahs newis Wildenrods, bet pehz wina fuhittais fulainis.

— Barona kungs naw nekur atrodams, winsch peeteiza. — Jadomà, fa wina ir jau aishbraufuschi.

— Aishbraufuschi? Uf kureeni?

— Saikam uf pilsehtu. Wini pawehleja eejuhgt ratus un gaidit uf wineem pee palatejeem wahrtimeem parkà.

Dernburgs dewa fulainim fihmi aiseet un besfpehzigi eelaidahs krehflà. Isfamifuma fauzeens wehlahs is wina fruhts.

— Mans behrns!... Mana nabaga, nabaga Maija!... Wina mihle scho zilweku no wifas firds!...

Egberts peegahja un noleezahs pahr winu.

— Dernburga kungs! winsch teiza trihzoschà balfi.

Wezais druhmi atgruhda winu nost.

— Ej prom!... No tew wajag?

— Eriha wairs naw, bet no zilwefa, kuras wajadseja eenemt wina weetu, jums jaatsalahs. Dodeet man kaut weenu brihdi to teefibu, kahda man peedereja kaut kad.

— Ne! Dernburgs eesanzahs, fasleedantees wifa augumà. — Tu atfazijees no manis un manas gimenes; tu efi pafandehis teefibu dalitees muhsu behdàs. Ej pee saweem draugeem un domu beedreem, tur tagad ir tawa weeta. Wini darija man dauds launa, bet tu wairaf par wifseem, tapehz fa par wifseem tuwal stahweji manai firdij. No tewis es nepeenemschu ne lihdsjufhtibu, nedj pabalstu.

Winsch eegahja blafus bibliotekas istabà un ar sparur aishirta ail fewim durwis. Tiltz, kuresch saweenoja winu ar Egbertu, bija isnihzinats.

XXIII.

Odensbergas parka toki schalza un lozijahs no wehja, kuresch tagad pret wafaru draudeja pahreet wehtrà. Dshltenahs un farkanahs rudena lapas weefuli greefahs gar semt, uf kuru noluhkofahs peletas, mahkoneem aplahstas debefis.

Maija weena pate nahza atpakal no brahla kapa; Bezilija bes puhlehm winu peerunaja eet uf mahjahm. Jauna meitene, kura pahrdshwoja wisgatschalo pawafara dshwew laiku, fajuta fshenas schauschhalas pret wifu, kas atgahdinaja kapu uu nahwi. Wina preezajahs par laimi, kahdu zereja preefschdeenàs fagaidit dshwè ar mihkoto zilweku.

Atpakal ejot winai wajadseja eet garam tam pascham „roschu dihkim“, pee kura reis Oskars atklahja winai sawu mihlestibu. Dshjiflajam fshritim bija tagad pawifam zitads isfkats, nekà tai brihnischkiga seedona deenà. Dshltenahs lapas apklahja semi; nolaltuschee melbraji behdigi nokahrahs gar dihka krassteem; no lapahm pušnobirufschds fruh-

mõs nebija dširdama putnu djeedafšana, wišs bija klufs un nedšihws.

Maija newikot apstahjahs, eeraudšidama pahrmainijušchos flatu un, šajusdama auksto wehju, zee-tati eetinahs šawâ mehleti. Šhini brihdi bija dširdami šoli, un drihs is krummeem parahdijahs Oskars fon Wildenrods.

— Es melleju tewi pa wišu parku, Maija, un jau šandeju zeribu tewi atrast.

— Es biju ar Beziliju pee Griha kapa, wina wehl palika tur.

— Jo labaki, man wajaga parunat ar tewi weenatnē.

Wiašč nofehđinaja jaunõ meiteni us šolifča, pahr kuru wežâ wiškne išteepa šawus pušnobirušchos, šailos šarus, un tagad tika Maija eewehroja, kâ wiašč ir platmalē un zeka mehleti. Winaš feja išteiza uštraukumu un nemeeru.

— Zeru, kâ naw nekās notizis, wina iſbijušeš ſazija. — Tehws ...

— Kuna naw newis par winau, bet par mani, waj labaki ſakot, par mums abeem, Maija. Man wajaga paſinot tew nopeetnās, nepatihkamas wehſtis. Tew buhš japeerahda man, ziſ ſupra un pateeſa ir tawa mihleſtiba. Tu tatſču mani mihle, waj naw teeſa? Es aizinaju tewi, dalit ar mani dšihwi pilnu gaiſmas un laimes, waj tew buhš deeſgan ſirdibas dalit ar mani behdas?

Maija nodrebeja no ſcheem breeſnigeem, negaiditeem wahrdeem.

— Oskar, no Deewa puſeš, ko tu gribi ar to tekti? Tu beede mani ar ſaweem aſrahđijumeem!

— Es praſu no tewis upuri, leclu, ſmagu upuri. Waj tu eſi gatawa man winau neſt?

— Un tu wehl praſi? Wiſu, ko ween tu tiſ praſi ...

— Bet ja eš praſiſču, lai tu atſtahj tehwu un dšimteni un ſeko man ſweſchumâ, waj tu buhtu ar meeru?

— Tehwu? Dšimteni? jaunâ meitene melaniſki atkahrtoja. — Bet mehš tatſču palikſim ſche, Odenšbergâ.

— Nē! ... Man wajaga braukt projam, — waj tu gribi man ſekot?

— Es ... eš neſaprotu, ko tu runâ, Maija ſazija, ſahđdama drebet pee wiſas meeſas.

Oskars apkampa winau uu peewilka ſew klahť. Wina ſeja bija nahweš bahlumâ, un ažiš dega ta pate uguņš, kura tâ iſbeedeja winau pee pirmahš ſatikſchanahš.

— Es runaju tew par manu dšihwi, par trako, nepeekuhštoſcho dšihſchanoš pehž laimes, kura arween iſbehdſa iſ manahm rokahm, kamehr eš te winau atradu pee tewis. Waj tu to atmini?

— Ja, Maija tſchuſteja.

Waj wina wareja aiſmirſť, kaš tika runatš tai ſtundâ, kad wiašč atklahja winau ſawu mihleſtibu!

— Es newareju atklahť ſawu pagahtni preekſch tawahm brihniſki tihrajahm azim, Wildenrods turpinaja noſchlufuſchâ balſi, — ka newaru ari tagad, bet uſ ſchihš pagahtneš guť ehna ...

— Waj kahđš nelaimigš nejauſchš gadijums? Maija nemeerigi waizaja.

— Ja, nelaimigš, nejauſchš gadijums, kuruš nobſina mani no taiſnâ zeka un ſpeeda kriſt maldišas un kluhdâš. Es atzijos no ſawas agrakahš dšihweš un gribeju uſſahťt pee taweem ſahneem jaunu dšihwi; bet pagahtneš ehna no jauna ſtahjahš man preekſchâ un droud ... droud atneemt man tewi, Maija!

— Nē, nē, eš neatteikſchos no tewis, lai buhtu, kaš buhdams! Maija eeſauzahš, peeġlaušdamahš pee wina. — Tewi aiſſargahš manš tehws.

— Taws tehws ſchēirs muhš uſ wiſeem laiſkeem. Melošams zilwekš, wiašč drihjať buhš ar meeru eeraudſit tewi nedšihwu, nekâ par ſeewu wiſram, ſam naw pawiſam tihra pagahtne. Ir tika weenš lihđekliš mani glahťt, weenš weeniš, bet wiašč praſa ſirdibu.

— Ko man wajaga darit? Maija nomurminaja, paſaušedama wiſu gribu ſem wina azu, wina balſš waras.

Wiašč ſemať peeleezahš pee winaš un runaja ar ſaturetu kaiſlibu:

— Tu eſi mana bruhte, man ir teeſiba ſaukt tewi par ſawu ſeewu. Behgſim iſ Odenšbergas un, tiſlihdſ mehš buhſim pahr Wahzijas robeſchahm, eš wediſču tewi pee altara. Tad neweenam, pat tawam tehwan, nebuhš teeſiba tewi man atneemt. Tu buhſi mana.

Barona plahus, kuruš zehlahš winam iſſamiſuma brihdi, bija beſprahtigi pahrdroſchš, bet wiašč bija pilnigi iſwedams un atkarajahš tika no Maijas.

Bet wina ar ſchauſchalahm iſrahwahš no wina apkampeeneem.

— Mans Deewš, Oskar, ko tu no manis praſi?

— Manu glahbſchannu! ... wiašč iſſauzahš.

— Es eſmu pagalam, ja palikſču ſche. Tu weena wari mani glahťt. Behgſim abi, eſi mana ſeewa, mans fargengelis, un eš uſ zekeem nometees pateiſchš tew. Man preekſchâ ir diwi zeki: weenš, topâ ar tewi, uſ dšihwibu, otrs, beſ tewis ...

— Uſ nahwi! Maija iſſauzahš. — Nē, nē, Oskar, tu dšihwoſi! Es ſekofču tew wiſur, kur ween tu wehleſeš.

Preeka ſauzeenš iſrahwahš winam no kruhtim.

— Mana dahrgâl! Es biju par to pahrlēezinatš. Tu nebuhtu atſtahjuſe mani, ja wiſi buhtu mani atſtahjuſchi. Geſim! Mehš nedrihſtam ſawetees.

— Tagad? Tuhlin? Neredſjotees ar tehwu? Maija iſtruhlahš.

— Newar zitabi! ... Tu ſewi nodotu! ... Mums wajaga behgt tuhlin. Pee parka palakeeem wahrteem gaida rati, kuzi aiſwedihš muhš uſ dšelj-

zeku. Pee ta nemeera, kahds tagad walda Odensbergâ, muhsu aibraultschana paliks neewehrota. Wajadfigee papihzi un nauda man ir lihds. Es ruhpefchos par to, ka apflehtu muhsu pehdas lihds tam brihdim, kamehr man buhs eespehjams pawehst it tawam tehwan, ka mehš esam šalaulajuschees.

Maijas azis bija taišni wehrstas us Wildenrodu, bet tahš nebija wairš agrakahš newainigahš, behrišchkahš aztikas; winâš bija eewehrojams škateens, kuru Oskars newareja usminet.

— Neatwadotees no tehwa? wina bes škanas atfahrtoja. — Neatwaditees no wina šchirootees muhschigi?

— Ne muhschigi, Wildenrods wina meerinaja. — Taws tehws apmeerinasees. Es nemu wišu wainu un atbildibu us šewi, un mehš greesifimees atpaka.

— Es negreesifchos atpaka, jaunâ meitene pusbalsi fajija. — Es nomirschu tur no ... no ta breesmiga, par to tu man negribi fajit. Tawa mihlestiba buhs preefch manis nahwe! ...

— Maija! ... wiafch mehginaja wina apturet bet wina turpinaja.

— Es fen to šinaju. Pirnâ brihdi, kad tu eehazi muhsu namâ, es paškatijos tew azis un is-truhkos, itkâ stahwetu pee besdibina malas. Un schihš bailes ir mani daudreis pahrnehmuschas, pat tani brihdi, kad tu fajiji man, ka mihle ... Es tifat puhlejos nepadotees winahm, puhlejos aisdihst winas prom ... Tagad tu pats rahdiji man scho besdibinu, un man wajaga winâ eekrist.

— Un tu tomehr esi gatawa man šefot? Oskars klušu prašija.

Winam aistruhka elpas.

— Ja, Oskar. Tu šakt, ka es warot tewi glahbt, un es gribu to darit ... Wina peelika galwina pee wina kruhts un šahka kluši, bes palihdsibas raudat. Wildenrods klušu zeesdams un nepaustedamees us wina škatijahš.

Beidšot Maija pazehla galwu un noslauzija asaras.

— Ešim! wina teiza. — Es esmu gatawa.

— Nē! Oskars atteiza, gandrihs rupji atgruhsdams wina no šewis.

— Šo tu fajiji?

Wildenrods noehma platmalt un pahrbrauzija ar roku pahr peeri, itkâ aisdihdams kahdas domas. Wina šewa us reis pahrwehrtahš. Wina bij palikuse nedšihwi meeriga.

— Es redju, ka tew ir taišniba, wiafch teiza prahtigâ, meerigâ balsi. — Buhtu breesmigi nowehlet tew atwaditees no tehwa. Eš pee wina ... teiz winam, ka ... teiz wišu, šo gribi ...

— Un tu? Maija prašija, nesaprašdama, šo nosihmē tahda pahrwehrschanahš.

— Es tewi šche pagaidišču. Warbuht buhs labati, ja tu pate parunâ ar wina; warbuht tew isdofees wina peerunat.

Maijas širdi no jauna pamodahš zeriba.

— Ja, ja, es eeschu pee wina. Es kuhgšču wina us zekeem nometusehs, neschkirt muhs. Tawa waina newar buht tik breesmiga, ka wiafch nebuhtu ar meeru. Bet ... waj nebuhtu labati, ja ari tu uahktu man lihds?

— Nē, nē; ej, jo laiks ir dahrgs.

Oskars gandrihs bailigi wina šubinaja, bet kad wina pateesi apgreesahš, lai eetu, wiafch atkal issteepa pehz winas rolas.

— Nahz šchurp pee manis, Maija! ... Šaki man wehl reis, ka tu mani mihle, ka tu gribēji man šefot, neškatotees ne us šo.

Jaunâ meitene no jauna metahš wina apšampēnōš un mihligi pee wina peespedahš.

— Tu bihstees, ka man truhts stingribas? Eš meerigs, Oskar, nekās mani no tewis neschkirs!

— Patēzjos tew, wiafch fajija. — Tu newari nošahrst, Maija, zif dahrgi man ir tawi wahrdi, ka wina mani meerina ar šewi pašču. Warbuht tu dabuši šinat no šawa tehwa to, šo es newaru tew teikt un, kad mani wiš nosodihš un apwainos, atminees, ka es mihleju tewi, mihleju bes prahta.

— Oskar, tu tatschu palikš šche? Maija prašija, isbijusehs no kahdas negaitšas paredšchanas.

— Es palikschu Odensbergâ, dobu tew wahrdu. Bet tagad, ej, dahrgâ!

Wiafch wehl reis nobuščhoja bruhti un islaida wina no rošahm. Maija lehnam gahja us namu. Pee zelina lihkuma wina apgreesahš. Wildenrods stahweja tai pašchâ weetâ un nefusedamees škatijahš winai pakaf; wiafch pašmaidija, kad wina šastapahš ar wina škateenu; tas Maiju apmeerinaja. Wina ahtri dewahš us preefchu pa miglâ eetihteem zelineem.

Oskars pēgahja pee šolischu un aptaustija šawa mehteta šahnu kabatu. Tur guleja papihzi, nauda un ... wehl lauk šas, šo wiafch panehma preefch tatra gadijuma. Tagad peenahza laiks ... Waj naw wiš weenalga, štunda agrak waj štunda wehšal — nakts ir noderigata preefch tahda darba.

— Nabaga Maija! wiafch teiza pee šewis. — Šâ tu raudaši! ... Bet tew buhs blakus taws tehws, kuru tu tik karšit mihle. Tew ir taišniba, ka tu nebuhtu pahrdšihwojuse šchiršchanos ar wina un ... manu pagahnti. Bai labat es weens ... pašuhdu! ...

(Turpmat wehl.)

Šdewejs un atbildigais redaktors: Dr. A. Bielenstein.
Redaktors: J. Weissmanis.

Дозволено цензурою. Рига, 4-го Декабря 1900 г.

Druckats pee J. F. Steffenhagena un dehla Šelgawâ.